

Kohti ihmisen ja suden rinnakkaiselo

Jaakko Alalantela

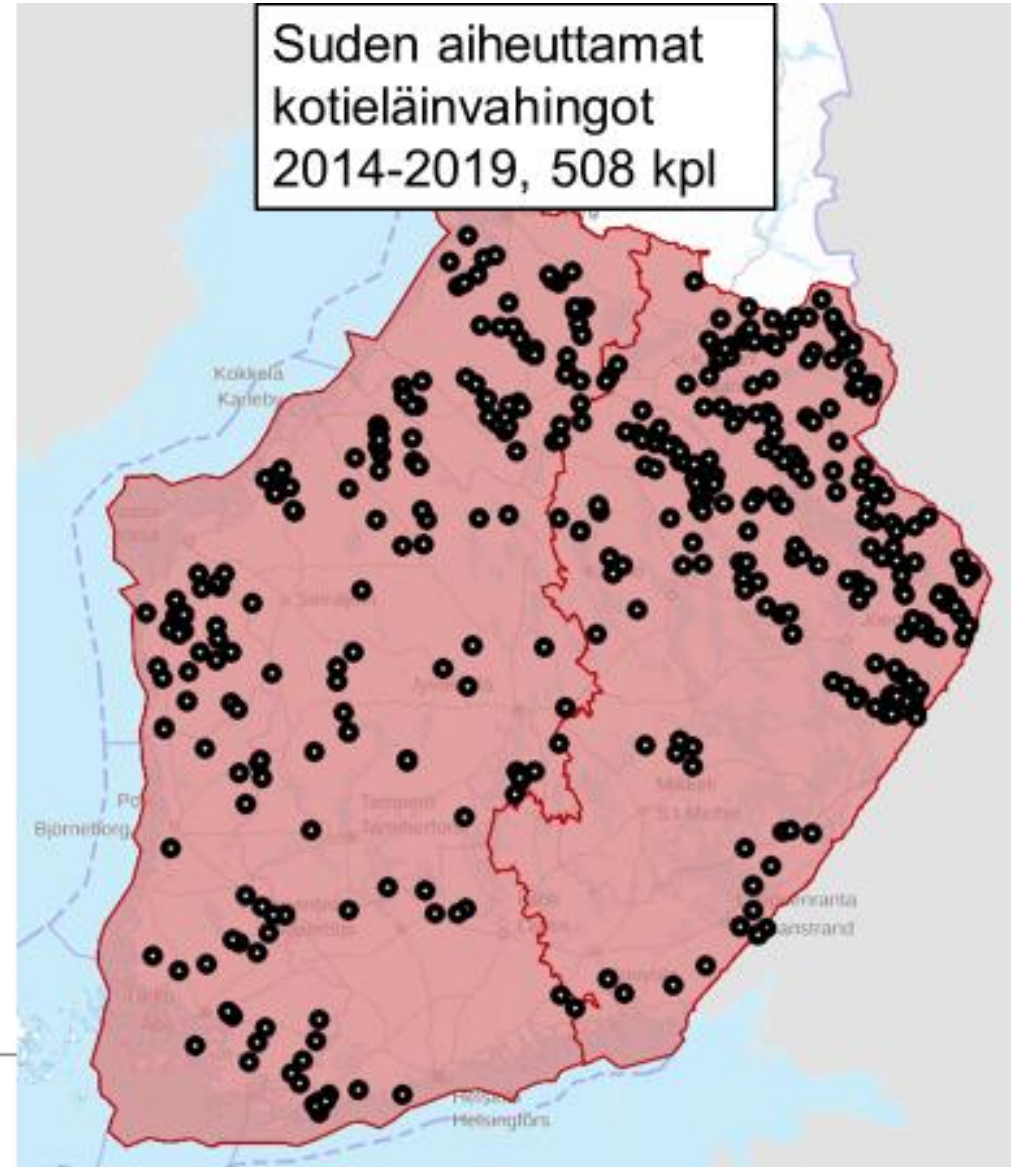
Suomen riistakeskus

LIFE BOREALWOLF / SusiLIFE /
VargLIFE

(10/2019 – 09/2025)

Susivahingot ja niiden ennaltaehkäisy

Jaakko Alalantela
Suunnittelija
Suomen riistakeskus

Suden aiheuttamat kotieläinvahingot 2010–2018

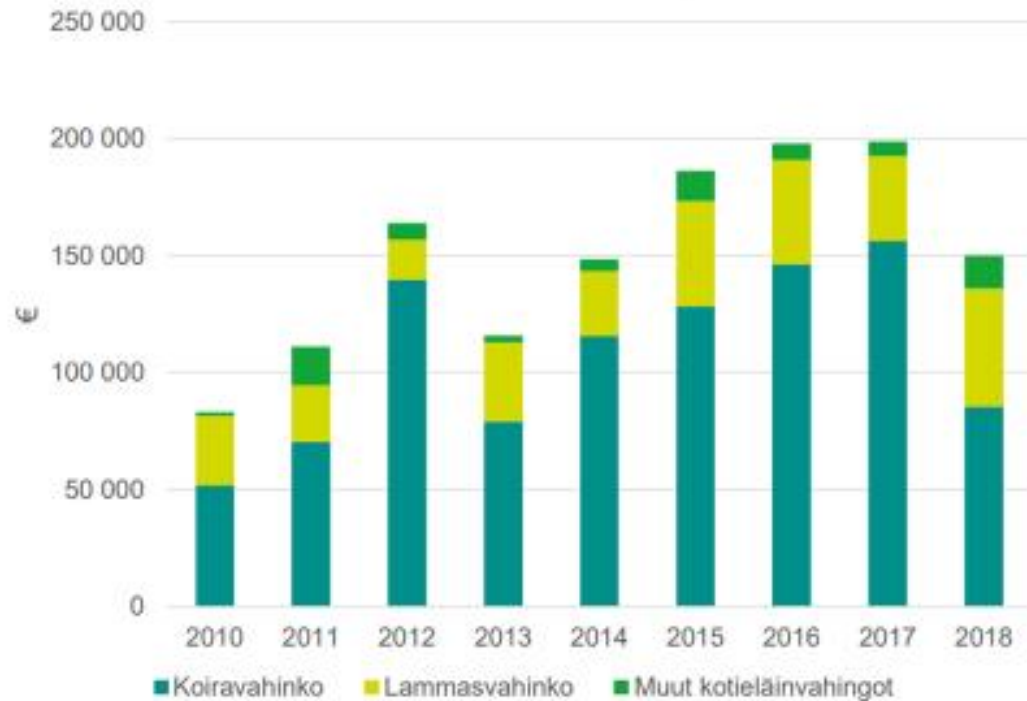
Lähde: Riistavahinkorekisteri

9

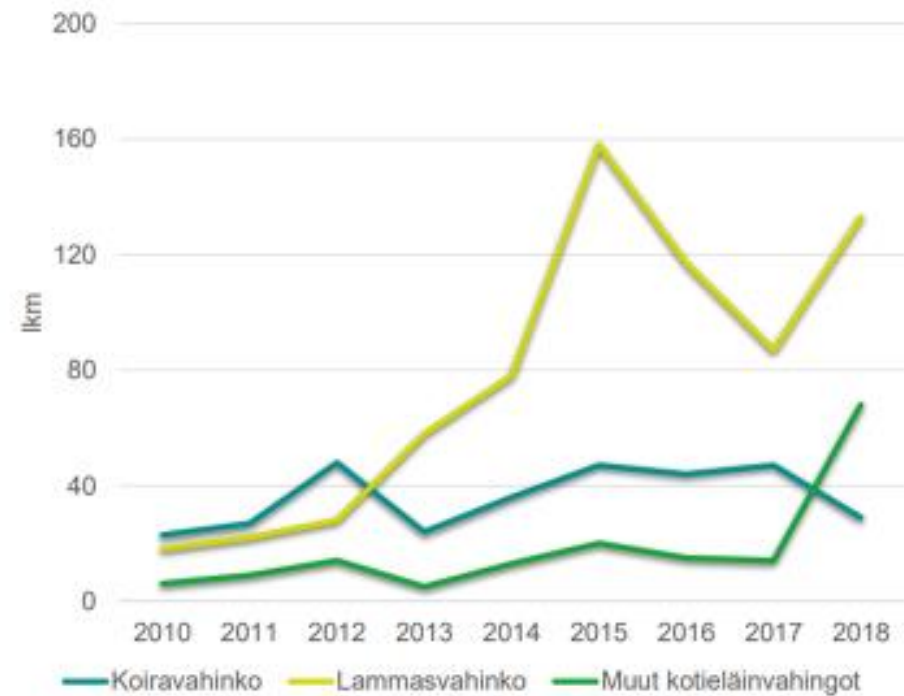
Suden aiheuttamat kotieläinvahingot vahinkotyypeittäin – valtaosa koira- ja lammasvahinkoja

Korvattavien vahinkojen arvo

Vahinkojen lukumäärä

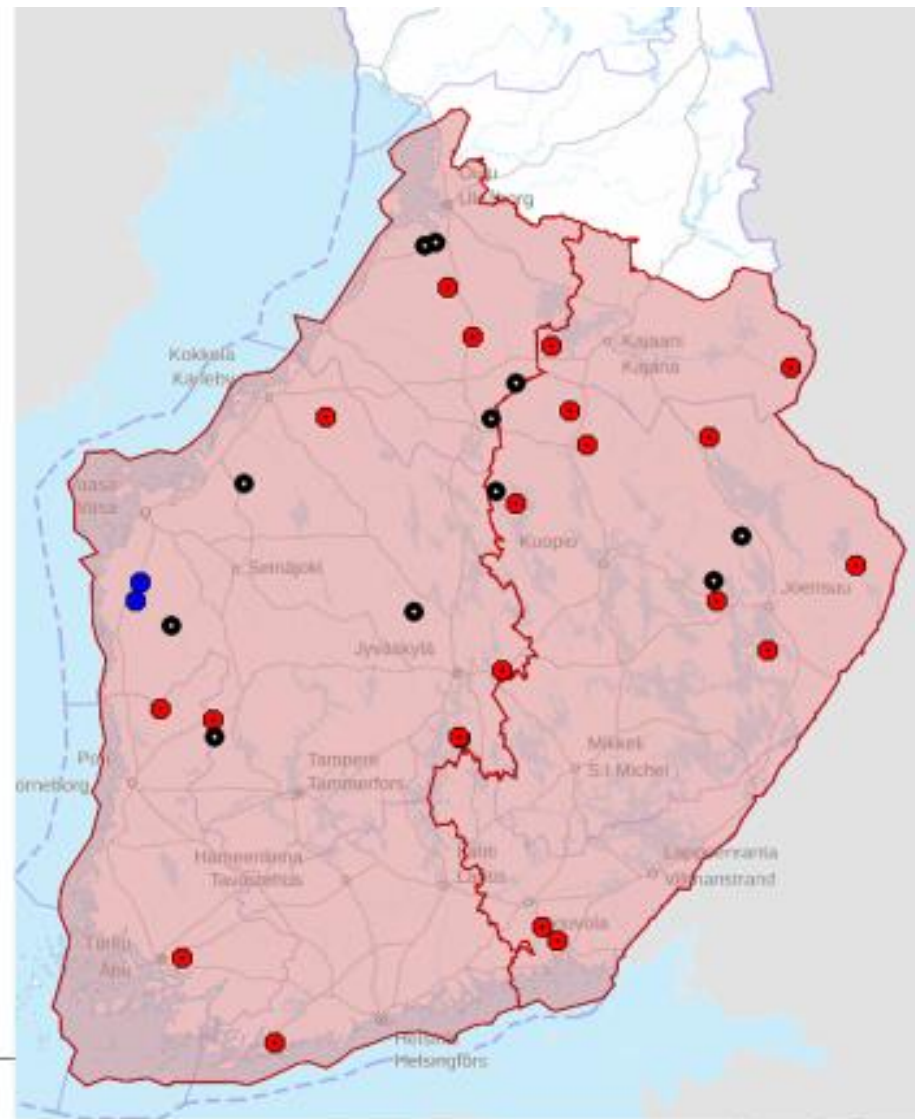

Lähde: Riistavahinkorekisteri

10

2019 vahingot (alustava)

Tyyppi	Vahinko €	Kpl
Kotieläinvahinko 	28 150	212
Lammas 	39 441	131
Nauta 	2 880	12
Yhteensä	70 471	355

Lähde: Riistavahinkorekisteri

Riistavahinkojen ennaltaehkäisy

SUOMEN
RIISTAKESKUS
FINLANDS VILTCENTRAL

© Suomen riistakeskus

5

Petoaitojen kohdentaminen

- Suojauksen tulee olla kustannustehokasta
 - Kotieläimistä lampaat on priorisoitu tärkeimmäksi suojelukohteeksi
 - Harraste- ja maisemanhoitoeläinten suojaukseen ei myönnetä yleensä petoaitaa
 - Riistavahinkorekisteristä saadaan ajantasaista tietoa petohavainnoista ja vahingoista
 - Suojattavan arvon oltava korkeampi kuin suojausmateriaalin
- Aidasta vuokrasopimus 5v, jonka jälkeen siirtyy hakijalle

- RIISTA
- ▶ RIISTAKANNAT
- ▶ LUONNON- JA RIISTANHOITO
- VASTUULLISUUS
- ▼ RIISTAVAHINGOT JA -KONFLIKTIT
 - Toiminta riistaonnettomuuden sattuessa
 - ▼ Riistavahinkojen estäminen
 - Suurpetovahinkojen estäminen**
 - Hirvieläinvahinkojen estäminen
 - ▶ Suurriistavirka-apu
 - ▶ HYVINVOINTIA RIISTASTA
 - KUOLLEENA LÖYTyneet RIISTAEÄIMET

Lisätietoja

Kotilainen, Reij...
Riistasuunnittelija
Riistavahingot,
elintarvikelainsäädäntö
029 431 2292

Teemu Lamberg
Riistasuunnittelija, Keski-Suomi
029 431 2212
teemu.lamberg@riista.fi

Suurpetovahinko

Maasuurpedot aiheuttavat vuosittain useiden kotieläintiloille, metsästyskoirille ja mehiläisille vahinkoa.

Suurimmat vahingot aiheutuvat porotaloudelle. Poisajatuksilla ei ole käytännössä mahdollista. Pääasiallinen poronhoitoalueella on vahinkoa aiheuttavien petojen poistamista.

Ulkona laiduntavia kotieläimiä voidaan suojata sähköaitauksella.

Suomessa käytetään kotieläinten suojaamiseen suljetuilla sähköaitauksilla. Aitauksen tulee rakentaa huolella annettujen ohjeiden mukaisesti. Samanlaisia sähköaitoja käytetään kotieläinten suojaamiseen.

Hakijan / Tilan nimi _____

Tilanne _____

Yhteyshenkilö _____

Lähiosoite _____

Postinumero ja -toimipaikka _____

Puhelin _____

Sähköposti _____

Suomen riistakeskuksen aluetoimistolle (ohje rastitukseen: [lupakätköä haivamaasi ruutua ja valitsee "valittu"](#))

Etelä-Häme Etelä-Savo Kaakkois-Suomi Kainuu Keski-Suomi Lappi Oulu Pohjanmaa

Pohjois-Häme Pohjois-Karjala Pohjois-Savo Rannikko-Pohjanmaa Satakunta Uusimaa Varsinais-Suomi

PETOAITAHAKEMUS

Suomen riistakeskus voi myöntää perustellun hakemuksen pohjalta hakijalle materiaalit sähköistettyä suurpetoaitaa varten. Aitamateriaaleista tehdään sopimus tilallisen ja Suomen riistakeskuksen välillä siten, että aitamateriaalit ovat Suomen riistakeskuksen omaisuutta, mutta ovat tilanomistajan käytössä niin pitkään kuin tarve tuotantoeläinten suojaukseen on olemassa (viiden vuoden kuluttua sopimuksen teosta aitamateriaalien omistus- ja hallintaoikeus siirtyy tilalliselle). Tämän hakemuslomakkeen tarkoitus on auttaa aitamateriaalien tarkoituksenmukaista kohdentamista vahingoille alttisiin kohteisiin.

Haettava petoaita-määrä (metriä)	Petoeläinlaji(t), jonka takia aitaa tarvitaan	Petoaidalla suojattava eläinlaji (+tyyppi) ¹ , määrä ja arvo (jatka tarvittaessa lisätiedot seuraavalle sivulle)			
		eläinlaji	eläintyyppi	kpl	arvo (€)
		1)			
		2)			
		3)			

¹Eläinlajin kohdalle merkitään vain laji, esim. lammas; eläintyyppiä tarkoitetaan esim. uuhua, karitsaa jne; tarkemmat tiedot eläimistä, esim. rodun/rodut voi kirjata lomakkeen seuraavalle sivulle)

Tila/lohko(t), jonka alueelle petoaitaa haetaan, on esitetty liitteenä olevassa lohkokartassa (kartta pakollinen, karttaan tulee merkitä aidattava alue)

Tila sijaitsee _____ kunnassa

Suojattavan lohkon/lohkojen pinta-ala hehtaareina _____ ha

Suomen riistakeskuksen merkinnät:

Rhy nro	Pvm	/	20
Tilan talouskeskuksen koordinaatti:			
P			
Suojattavien kohteiden (keskipiste) koordinaatti:			
P			
P			
P			
P			

Suurpetoaidat

- Petoaidan korkeus 140 cm
- Viisi johdinta, joista alin 20 cm maasta, seuraavat 30 cm;n välein
- Myönnetään vuosittain noin 90 km noin 50 kotieläintilalle
- Oikein rakennettuna ja huollettuna tehokas suoja kaikkia suurpetoja vastaan
- Tiedossa muutama tapaus, jossa peto (susi) on mennyt petoaitaan
 - Aita huonossa kunnossa
 - Kaivanut ali ojan kohdalla
 - Mennyt kanavan kohdalta (ei aitaa)
 - Hypätessä aidan läpi ei saa maadoitusta

Muut suojausmenetelmät

- Muut sähköistetyt aidat
- Laumanvartijakoirat
- Yöaitaukset
- Riistakamerat
- Ääni-, valo- ja hajukarkotteet
- Lippusiimat
- Hälytyslangat

Kuinka toimia, jos kotieläin joutuu suurpedon hyökkäyksen kohteeksi

- Tee vahinkoilmoitus kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle
- Ilmoita petoyhdyshenkilölle
 - Tarvittaessa myös eläinlääkärille ja poliisille
- Korvaus saatavissa sellaisissa tapauksissa, joissa todetaan hyökkääjän olleen suurpeto

Vahingosta ilmoittaminen ja korvauksen hakeminen

- **Vahingosta ilmoittaminen:**
 - Välittömästi vahinkopaikkakunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle
- **Vahingon arvioiminen**
 - Maaseutuelinkeinoviranomainen tekee vahinkoa koskevan maastotarkastuksen, jossa hän toteaa ja arvioi vahingon sekä laatii vahinkoa koskevan arviokirjan
 - Maastotarkastuksessa tulee olla myös läsnä riistanhoitoyhdistyksen edustaja
 - Asiantuntijana antaa lausunnon vahingon aiheuttajasta.

Korvauksen hakeminen ja maksaminen

- **Korvauksen hakeminen**
 - Toimita korvaushakemus kotikuntasi maaseutuelinkeinoviranomaiselle yhden kuukauden kuluessa vahingon arvioinnin valmistumisesta
- **Korvauksen maksaminen**
 - Vuoden 2020 alusta alkaen kunnat voivat maksaa suurpetojen aiheuttamat koira-, mehiläis-, kotieläin- ja irtaimistovahingot aina täysimääräisesti ja heti korvauspäätöksen jälkeen
 - Suurpetojen ja hirvieläinten aiheuttamat vahingot eli ns. riistavahingot korvataan vain, jos näiden vahinkojen yhteenlaskettu korvaussumma korvauksen hakijaa ja kalenterivuotta kohti ylittää 170 euroa.

Eläinvahingot

- **Eläinvahingoista** voidaan korvata
 - kotieläimelle ja muulle eläimelle aiheutunut vahinko enintään tapetun tai vahingon takia lopetetun eläimen käypä arvo tai
 - vahingoittuneelle eläimelle enintään eläinlääkintäkustannuksia ja menetetyt tuoton arvoa vastaava määrä.
 - Käytettävät käyvät arvot annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella
- Korvausta ei suoriteta kadonneesta eläimestä, mikäli katoamista ei pystytä todentamaan suurpedon aiheuttamaksi

Korvaamisessa käytettävät arvot (asetus 834/2018)

Nautakarja

	euroa
Lypsylehmät	760
Emolehmät	760
Sonnit >2 v	1 000
Sonnit 1–2 v	640
Hiehot teuraaksi >2 v	570
Hiehot uudistukseen >2 v	760
Hiehot 1–2 v	590
Vasikat <1 v	170

Vuohet ja lampaat

Siitoskilit	183
Teuraskilit	183
Lypsykutut	312,50
Siitospukit	375
Teuraslampaat >1 v	139
Teuraskaritsat <1 v	153
Siitoskaritsat <1 v	363
Siitosuuhet >1 v	431
Siitospässit >1 v	556

Koirat

Perusarvo puhdasrotuisille koirille	1 600
Perusarvo sekarotuisille koirille	800

- perusarvoon lisätään kohdat A–D
- kun koira saavuttaa muotovalion arvon, perusarvoon lisätään summat vain kohdista A, C, D
- kun koira saavuttaa käyttövalion arvon, perusarvoon lisätään summat kohdista A, B ja D sekä kohdasta C, mikäli kyse on eri koelajista

A 1. Vähintään 1½ -vuotias koira, jonka katsotaan olevan koulutettu metsästys- tai muuksi käyttökoiraksi (paimennus, vartiointi tai siihen verrattava tehtävä)

2 500

A 2. Hyväksytty luonnetestitulokset tai käyttäytymiskoe tai soveltavuuskoe tms. (vain yksi tulos huomioidaan)

200

A 3. Tehty terveystutkimus

500

B. Lisäys perusarvoon näyttelytuloksen perusteella:

SERT 300

-serttejä huomioidaan enintään kolme kappaletta

ERI 200

EH 150

H 100

-paras laatuarvostelu hyväksytään ja otetaan huomioon vain kerran

C. Lisäys perusarvoon koe- tai kilpailutuloksen perusteella:

-rotukohtaisen koemuodon palkinto (tuloksia huomioidaan enintään neljä)

500

-hyväksytty taipumuskoesuoritus

500

D. Valionarvot:

FIN MVA (Suomen muotovalio)

1 600

-ensimmäinen käyttövalionarvo (KVA)

3 000

-muut Suomen ja muiden maiden valionarvot á

500

KANS MVA (kansainvälinen muotovalio)

1 000

KANS KVA (kansainvälinen käyttövalio)

1 000

-Kaksoiskäyttövalio rodunomaisesta kokeesta

2 000

Susilife

www.susilife.fi

susilife@luke.fi

 [@LIFEborealWOLF](https://www.facebook.com/LIFEborealWOLF)

 [@LIFEborealWOLF](https://twitter.com/LIFEborealWOLF)

Toteuttajat

Rahoittajat

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet
Ministry of Agriculture and Forestry

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

